

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg tror aldrig nogen sinde, at hr. Peter Skaarup har hørt andet, end at Enhedslisten har sagt, at vi bestemt mener, at både Taleban og Saddam og andre regimer rundt omkring i verden skal væltes, at vi vil gøre alt, hvad vi overhovedet kan for at støtte, at sådanne regimer bliver væltet. Men det, vi ønsker, er, at man i stedet gør noget for at få et demokrati, for at styrke kvindernes rettigheder, for at styrke alle borgeres rettigheder.

Det er desværre ikke det, vi kan se sker i Afghanistan og Irak i øjeblikket, og vi er meget nervøse for, hvad resultatet bliver af den situation, der er i Afghanistan og Irak og mange andre steder.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg kan bare konstatere, at havde det stået til Enhedslisten, havde der stadig væk siddet et talebanregime, så havde Al-Qaeda stadig væk siddet ved magten i Afghanistan, så havde Saddam Hussein stadig væk stået for magttilstandene i Irak.

Det er dér, Enhedslistens problemer opstår, for man er ikke i stand til at give svar på nutidens problemer, nemlig de terrorister og de diktatorer, som undertrykker befolkningen i de her områder.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Havde det stået til Enhedslisten, havde Danmark og andre vestlige lande ikke støttet de regimer, som man nu efterfølgende har væltet i Afghanistan, Irak og andre steder, ville man ikke have allieret sig med folk som Saddam eller Al-Qaeda eller andre, men tværtimod arbejdet for at styrke de demokratiske kræfter.

Når Saddam og andre har kunnet blive så stærke og undertrykke deres befolkninger, ligesom andre regimer kan rundt omkring i verden, er det netop, fordi de i perioder, hvor man finder det opportunt i de vestlige lande, får støtte fra de vestlige lande, mens man ikke gør noget for at støtte de demokratiske kræfter i de lande, som arbejder for at styrke folks rettigheder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 58 af Troels Lund Poulsen (V), Jeppe Kofod (S), Peter Skaarup (DF), Gitte Seeberg (KF) og Niels Helveg Petersen (RV) (*se side 5816*) vedtoges med 101 stemmer (V, S, DF, KF og RV); 12 (SF, EL og KD) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 57 af Line Barfod (EL) og Villy Søvnald (SF) (*se side 5816*).

Forslag til vedtagelse nr. V 59 af Jann Sjørnsen (KD) (*se side 5822*).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forespørgsel nr. F 26:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren »Hvad kan regeringen oplyse om den danske regerings linje i forhold til håndhævelse af de internationale humanitære love, ikke mindst Genèvekonventionerne, og i den sammenhæng belyse, om og hvordan de internationale humanitære love finder anvendelse for de internerede personer på den amerikanske Guantánamobase?«

Af Jeppe Kofod (S), Holger K. Nielsen (SF), Niels Helveg Petersen (RV), Søren Søndergaard (EL) og Bodil Kornbek (KD).

(Forespørgslen anmeldt 18/11 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 21/11 2003).

Begrundelse

Jeppe Kofod (S):

Det er en utrolig vigtig debat, vi skal ud i her i eftermiddag i Folketinget. Vi har mange debatter i Folketinget, men jeg synes, det er værd at understrege, at i denne debat gælder det om, at Folketinget og regeringen tager et ordentligt ansvar; et ansvar, der burde gå på tværs af normale forskelle i politiske meninger, og et ansvar, som man burde leve op til, når det gælder helt grundlæggende værdier og menneskerettigheder i vores eget samfund.

Det er et ansvar, der gør sig gældende, når der er en fare for et skred i de internationale hu-

manitære love, når der er en trussel i forhold til de Genèvekonventioner, som vi bygger vores internationale retssamfund på, og når grundlæggende menneskerettigheder er under pres eller trædes under føde.

Det gælder selvfølgelig truslen fra de ekstremistiske kræfter, der angriber civile, som vi ser det i terrorismen, men det gælder naturligvis også det internationale samfund af stater, som mener, at regler og konventioner blot udgør en ubekvem spændetrøje i kampen mod terrorisme og mod tvivlsomme regimer. Det gælder stater, der bruger kampen mod terrorisme som undskyldning for at undertrykke egne befolkninger og tilsidesætte grundlæggende demokratiske rettigheder.

Jeg vil gerne med begrundelsen sige, at for forespørgerne er det utrolig vigtigt, at der ikke hersker nogen tvivl om, hvor Danmark står, når det gælder de fundamentale spørgsmål om retssamfund.

Kl. 13.30

Det er jo sådan, at tallene skræmmer. Ser man på menneskerettighedssituationen i 2003, kan man se, at i 42 lande fandt der henrettelser sted uden rettergang, mennesker forsvandt eller blev forsvundet i 33 lande, mennesker blev tortureret og mishandlet i 106 lande, samvittighedsfanger blev tilbageholdt i 35 lande, mennesker blev anholdt og tilbageholdt eller varetægtsfængslet uden anklage eller retssag i 54 lande, mennesker blev dømt til døden i 61 lande, henrettelser fandt sted i mindst 28 lande osv.

Langt de fleste lande er lande, som vi normalt betragter som problematiske lande, udemokratiske lande i den tredje verden, men der er desværre også situationer, hvor nogle af de lande, som optræder på den liste her, er lande, vi er allieret med.

Derfor er det så vigtigt, at vi får den her forespørgsel om, hvordan regler i det internationale samfund skal overholdes. Det er vigtigt, at vi får debatten om Guantánamosituationen, da det er vores nære allierede i kampen mod den internationale terrorisme. Det er vigtigt, at Folketing og regering står sammen og håndhæver de principper, som vi normal kæmper for herhjemme og rundt omkring i verden.

Det er også vigtigt at understrege, at det ikke bare er Danmark og det danske Folketing, der skal tage stilling i den her sag. Det er også sådan, at Europa-Parlamentet faktisk i dag har vedtaget en kraftig opfordring til Rådet, hvori man anmoder de amerikanske myndigheder om

øjeblikkelig at bringe den retligt uafklarede situation til ophør, som guantánamofangerne siden deres ankomst har befundet sig i, og sikre, at de øjeblikkelig får adgang til domstole osv.

Den opfordring er blevet vedtaget i dag i Europa-Parlamentet. Det er i øvrigt meget interessant at se, at rapportøren på den her vedtagelse er et medlem af Europa-Parlamentet fra Danmark, fra Venstre, det er nemlig hr. Ole Andreasen.

Jeg synes, det er utrolig vigtigt, og der er mange kræfter, der kæmper for at få den her sag på rette skinner. Det gælder både den danske statsborger, som er tilbageholdt på Guantánamo, og de over 600 andre mennesker, der er tilbageholdt på Guantánamo. Det er vigtigt, at vi i dag helt klart og præcist siger, hvad Folketinget står for, nemlig at vi ikke tilsidesætter hverken humanitære regler eller menneskerettigheder i kampen mod terrorismen.

Besvarelse

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Danmark arbejder for at opretholde det højest mulige humanitære beskyttelsesniveau under væbnede konflikter. Det gælder både i internationale konflikter og i kampen mod den internationale terrorisme.

Det er ligeledes regeringens klare holdning, at den internationale, humanitære ret, herunder de fire Genèvekonventioner af 1949 om beskyttelse af krigens ofre, skal respekteres af alle parter i en konflikt. Genèvekonventionernes bestemmelser søger at beskytte krigens ofre mod unødvendig overlast.

Som det er blevet demonstreret alt for tydeligt i både Afghanistan og Irak, så respekterer de internationale terrororganisationer hverken konventionerne eller humanitære normer i det hele taget. Tværtimod sigter mange af deres handlinger direkte mod civilbefolkningen; den civilbefolkning, som konventionerne søger at beskytte.

Regeringens holdning til denne type overtrædelser er klar: Alle krigsforbrydere og terrorister skal retsforfølges for deres ugerninger, uanset hvor og af hvem de er begået. Det er derfor glædeligt, at det internationale samfund med etableringen af den internationale straffedomstol har søgt at styrke retshåndhævelsen af bl.a. Genèvekonventionen. Regeringen støtter helhjertet denne udvikling.

Det er regeringens klare holdning, at tilfangede terrorister skal behandles humanitært i overensstemmelse med principperne i den humanitære folkeret, dvs. med respekt for deres integritet, religion og med krav på en retfærdig rettergang. Såfremt der rejses retssag mod disse personer for overtrædelse af krigens love og sædvaner, skal denne naturligvis afvikles under iagttagelse af de sædvanlige retssikkerhedsgarantier.

Det er imidlertid også klart, at kampen mod terrorisme på flere måder adskiller sig fra en konventionel krig, ikke mindst fordi terrorismen typisk er rettet mod civilbefolkningen. Et effektivt forsvar mod terrorismen kræver, at Danmark og andre demokratiske retssamfund foretager en omfattende indsamling af efterretningsoplysninger, bl.a. ved afhøringer af terrormistænkte. Det er baggrunden for USA's inderretning af fanger på Guantánamo.

Kl. 13.35

USA har i vores løbende dialog forsikret regeringen om, at behandlingen af de tilbageholdte på Guantánamobasen sker i overensstemmelse med internationalt anerkendte humanitære normer og med principperne i den tredje Genèvekonvention om krigsfanger.

Så vil jeg gerne afrunde denne redegørelse med at give Folketinget en oplysning: Regeringen har gennem lang tid været i en intens dialog med USA for at opnå en afklaring af den tilbageholdte danskernes sag. Det er derfor med stor glæde og tilfredshed, at jeg i dag kan meddele Folketinget, at regeringens anstrengelser nu har båret frugt. Der er netop inden for det sidste døgn indgået en aftale med de amerikanske myndigheder om, at den tilbageholdte kan overføres til Danmark. Udenrigsministeren vil komme nærmere ind på det om et øjeblik.

Jeg vil gerne her sige, at regeringen er meget tilfreds med, at den konstruktive tilgang, vi valgte frem for konfrontation, har givet det ønskede resultat.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

En række af de problemer, som kampen mod terrorisme stiller os over for, er uden fortilfælde, og de stiller det internationale samfund over for nye og hidtil ukendte udfordringer.

Langt de fleste af de tilbageholdte på Guantánamobasen er blevet pågrebet i forbindelse med kamphandlinger i Afghanistan under den internationale koalitions bekæmpelse af terrorismen. Der er under afhøringerne på Guantánamobasen fremkommet en lang række oplysninger af

betydning for bekæmpelsen af terrorismen, bl.a. oplysninger, der har ført til pågribelse af medlemmer af terrornetværk og afsløring af nøje planlagte terrorhandlinger.

Ifølge de amerikanske myndigheder er mindst tre store terrorangreb på denne måde blevet forhindret. Først når disse spørgsmål er afklaret i hvert enkelt tilfælde, vil der blive taget stilling til, hvilke foranstaltninger der skal træffes vedrørende den enkelte tilbageholdte. Jeg kan oplyse, at ca. 90 personer indtil nu er blevet frigivet fra Guantánamo eller udleveret til retsforfølgning i andre lande.

Problemstillingerne vedrørende fangerne på Guantánamobasen er genstand for en løbende dialog mellem de berørte landes regeringer og organisationer. I den danske regerings dialog med USA har vi under hele forløbet haft en klar førsteprioritet: at nå til en afklaring af den tilbageholdte danskernes sag.

Som statsministeren netop har meddelt, har vi nu indgået en aftale med USA om frigivelse af den danske statsborger fra Guantánamobasen. Det har været en lang proces, det har været et langt sejt træk, kan vi vist roligt sige, som nu har båret frugt.

Både statsministeren og jeg har jo hele tiden sagt, at tidsubegrænset tilbageholdelse er uacceptabel. Derfor har vi også haft en masse møder på mange niveauer i både Washington og København for at få afklaret og afsluttet sagen. Jeg har flere gange selv drøftet sagen med Colin Powell, og her i slutfasen i denne uge har jeg drøftet den indgående med ham flere gange. Jeg må sige, at jeg er Colin Powell taknemlig for hans effektive og konstruktive indsats og for vores samarbejde om løsningen af denne sag.

Den danske statsborger forventes således frigivet i den allernærmeste fremtid. Colin Powell har hele tiden som USA's udenrigsminister været en god ven af Danmark og en uvurderlig hjælp i denne sag. Det synes jeg Folketinget skal vide.

I den offentlige debat har der været forlydenheder og spekulationer om, at USA skulle have stillet os over for et valg mellem tre optioner, nemlig 1) fortsat tilbageholdelse, 2) overførelse til Danmark med henblik på retsforfølgning, 3) overførelse til Danmark på visse vilkår. Jeg vil gerne fastslå, at dette på ingen måde er et rigtigt billede af de forhandlinger, jeg har ført med USA.

Som jeg har sagt mange gange offentligt, ville fortsat tidsubegrænset tilbageholdelse have væ-

ret uacceptabelt, og det har vi hele tiden gjort gældende over for USA. Endvidere er det ikke muligt at retsforfølge den pågældende i Danmark efter dansk ret. Denne option har derfor ikke været drøftet med amerikanerne.

Jeg har her til morgen underskrevet den aftale, som jeg har indgået med Colin Powell. Aftalen betyder, at den danske statsborger, der har været tilbageholdt på Guantánamo, vil komme til Danmark som en fri mand, og det vil ske i den allernærmeste fremtid.

Resultatet er en følge af vores vedholdende bilaterale og diskrete diplomati, som er udøvet på alle niveauer i Udenrigstjenesten, ligesom jeg også er taknemlig for, at statsministeren og forsvarsministeren på deres møder har rejst sagen over for vore amerikanske kolleger. Regeringen indkalder Det Udenrigspolitiske Nævn til møde allerede her i eftermiddag med henblik på at redegøre yderligere for sagen. Der er jo grænser for, hvad jeg kan sige her.

Kl. 13.40

Så vil jeg godt sige, at det jo først og fremmest er glædeligt for den tilbageholdte og hans familie, at vi har fået løst denne sag. Aftalen mellem USA og Danmark er udtryk for det gode bilaterale forhold, der er mellem vore lande. Men kampen mod terror er langtfra slut, selv om denne sag er slut. Terrorismen stiller demokratiske samfund over for store udfordringer og ikke mindst i dybe dilemmaer. En aktiv dansk indsats og et tæt samarbejde med vore alliancepartnere er altafgørende, hvis vi skal vinde denne kamp, som vi jo diskuterede under forrige punkt på dagsordenen.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg siger tak til udenrigsministeren.

Vil hr. Jann Sjursen stille spørgsmål? ... Der er ikke flere, der vil stille spørgsmål. Så går vi videre, og det er først hr. Jeppe Kofod som ordfører for forespørgerne.

Undskyld? Jeg spurgte hr. Jann Sjursen og opfattede ikke, at det var et imødekomende svar. Hr. Jann Sjursen, værsgo, og vi beder udenrigsministeren om at genindtage sin ophøjede plads.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Ja, jeg beklager den trafikale forvirring på Folketingets talerstol.

Jeg synes, det var en bemærkelsesværdig konklusion, udenrigsministeren nåede til i sin tale, nemlig noget i retning af, hvis jeg har fået

det skrevet korrekt ned, at kampen mod terror langtfra er slut, fordi denne sag er slut. Det synes jeg var en lidt besynderlig konklusion, og det samme gælder ministerens besvarelse på denne forespørgsel.

Forespørgslen går jo på situationen for de tilbageholdte på Guantánamobasen, og vel er kampen mod terror ikke slut, det er jeg helt enig i, men kampen for disse fanger, som er tilbageholdt på tidsubestemt tid på Guantánamobasen, er vel heller ikke slut. Jeg går da ud fra, at den danske regering ikke bare har set det som sin opgave at sørge for at få frigivet den danske statsborger enten til retsforfølgelse herhjemme eller som en fri mand, således som det nu åbenbart sker ifølge aftalen, men at det gælder, at alle 600 fanger på Guantánamobasen rent faktisk får prøvet deres sag ved en domstol.

Vil regeringen fortsætte den kamp, eller er sagen, om jeg så må sige, slut nu, fordi vi nu har vores på det tørre?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jo, men nu synes jeg, hr. Jann Sjursen skal lade være med at være så bitter over, at vi har løst et problem. Det er selvfølgelig ærgerligt at sidde i opposition og se regeringen løse problemer. Men det var vores opgave at koncentrere os om den danske statsborger. Det er den danske regerings opgave. Generelt har vi jo klart sagt, at tidsubegrænset tilbageholdelse er uacceptabelt, og det er et generelt synspunkt.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KD):

Jeg er overhovedet ikke bitter over, at der er løst et konkret problem. Det er jeg meget glad for, og jeg vil også for så vidt lykønske regeringen med, at de bestræbelser, man har gjort meget dygtigt på enhver måde, nu har båret frugt, hvad angår den danske statsborger – en helt uforbeholden lykønskning, hvad det angår.

Men den danske regering skal jo ikke alene tage vare på danske statsborgeres ve og vel. Den danske regering har også et ansvar for i den internationale debat at gå foran og sikre, at internationale lov og orden kommer til at gælde ikke bare for danske statsborgere, men for borgere generelt i verdenssamfundet. Derfor er det, jeg savner, at regeringen og udenrigsministeren her i dag, når man opsummerer synspunkterne på den debat, som vi nu tager fat på, ikke siger, at regeringen vil fortsætte kampen for, at USA

overholder de forpligtelser, en retsstat har, nemlig at alle 600 fanger enten bliver frigivet eller bliver sat for en dommer i USA, eller man får lavet bilaterale aftaler om, at de kan blive retsfulgt, hvis det er tilfældet, og det er ønskeligt i de forskellige lande.

Her mener jeg, at regeringen også har et ansvar, som jeg ikke mener kom til udtryk i den besvarelse, udenrigsministeren netop har afgivet.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen jeg mærker megen bitterhed. Men det må jo være tydeligt for hr. Jann Sjursen, at den danske regering ikke kan påtage sig arbejdet for andre regeringer. Andre regeringer vil godt være meget fri for, at Danmark begynder at påtage sig arbejdet for dem. Det har også været drøftet i EU-kredsen, om man skulle arbejde sammen eller hver for sig. Alle har ønsket at arbejde bilateralt, så det ville faktisk være en ret uvelkommen diplomatisk handling, hvis jeg begyndte at overtage forhandlingerne med USA for de andre landes vedkommende, så det tror jeg ærlig talt vi skal holde os fra.

Alle lande har valgt vores fremgangsmåde, og den har så båret frugt i Spanien og her i dag i Danmark, og det er vi glade for.

Vores principielle synspunkt har statsministeren meget tydeligt i en meget klar tale redegjort for: At konventioner og menneskerettigheder og Genèvekonventionens principper skal respekteres. Det blev sagt lysende klart i statsministerens tale, og den er jeg selvfølgelig enig i.

Første næstformand (Svend Auken):

Der er flere, der har spørgsmål til udenrigsministeren. Den næste er fru Margrete Auken.

Kl. 13.45

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg vil da godt sige, at jeg er lige så taknemlig, som jeg tror andre er, for, at det er lykkedes at få danskeren fri. Men det var ikke det, vi spurgte om.

Det, Folketinget har bedt regeringen redegøre for, er, hvad man vil gøre ved de mange mennesker, der sidder der. Der sidder også mennesker i Afghanistan i forlængelse af det her. Det går forespørgslen ud på i sin ordlyd. Jeg synes, at det ville være en ganske stor nyskabelse i dansk udenrigspolitik, hvis man kun interesserede sig

for krænkelse af konventioner, af menneskerettigheder osv., hvis der var danskere involverede i det, og ellers skulle man ikke blande sig i det. Det må jo være konsekvensen af udenrigsministerens sidste svar her til hr. Jann Sjursen, at det vil være uvelkomment, hvis man tog affære i sager, som man ikke selv var med i.

Jeg vil godt spørge: Er det regeringens politik?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Nej, nu kan man jo fordreje alt. Jeg vil understrege meget tydeligt over for fru Margrete Auken, at statsministeren havde redegjort meget klart for den danske regerings principielle holdning til de spørgsmål, der er nævnt her: håndhævelse af internationale humanitære love, Genèvekonventionerne. Og statsministeren har klart beskrevet i sin tale, at de skal respekteres.

Det, jeg forklarede hr. Jann Sjursen, var, at jeg ikke kan overtage arbejdet for andre regeringer med at forhandle deres enkelte fanger. Det er der ingen andre regeringer der ville bryde sig om. Men den danske regerings principielle synspunkt er der vel ikke nogen tvivl om. Det fremgik da lysende klart af statsministerens tale.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jo, men statsministeren gjorde rede for et principielt syn på Genèvekonventionen. Jeg tror også, at vi var skvattet ned af stolene alle sammen, hvis ikke vi havde fået det svar. Men der ligger jo i spørgsmålet, hvordan den så er appliceret på guantánamofangerne. Og f.eks. i betragtning af, at Pierre-Richard Prosper var i København og gøre rede for, at han aldeles ikke mente, at disse mennesker i Guantánamo var omfattet af Genèvekonventionen, ville det være ganske interessant at få at vide, om det også er regeringens holdning.

Jeg kan oplyse, at det ikke er tilfældet for de danske parlamentarikere, der er medlemmer af Europarådet, for de har inklusive det konservative medlem af Committee on Legal Affairs stemt klart for en entydig redegørelse i Committee on Legal Affairs og derefter i rådet for, at dette her er en grov krænkelse af Genèvekonventionen, og at fangerne i Guantánamo selvfølgelig er omfattet af Genèvekonventionen.

Hvis ministeren her vil sige til mig, at regeringen er enig i, at guantánamofangerne er om-

fattet af Genèvekonventionen, så vil jeg gå med noget større lettelse til næste punkt.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen det er da klart, at Genèvekonventionen gælder. Amerikanerne meddeler jo også, at de behandler dem efter principperne i Genèvekonventionen. Jo, det siger amerikanerne. Og det er det, vi siger, at det skal amerikanerne selvfølgelig også gøre, altså respektere principperne i Genèvekonventionen.

Men som vi har drøftet så mange gange, så er folkeretten altså en ret i bevægelse, fordi verden bevæger sig. Og denne gruppe af mennesker, som altså er terrorister, og som ikke er hære, som angriber civile, som ikke er hære, har folkeretten faktisk aldrig beskrevet. Den beskriver kamp mellem stater.

Stadig væk gælder, på trods af at den ikke er beskrevet – lad nu være med at se så måbende ud, det ser ikke kønt ud – principperne i Genèvekonventionen, og det fastholder vi. Det har statsministeren også gjort klart. Så skal det også siges, at Røde Kors i sin kritik af forholdene på basen har hæftet sig ved tidsubestemtheden, altså den tidsubegrænsede tilbageholdelse. Det har statsministeren og jeg hele tiden sagt, at tidsubegrænset tilbageholdelse er uacceptabel. Der må findes en afslutning på sagen, og det er så også det, vi har arbejdet på.

Første næstformand (Svend Auken):

Dden næste er fru Line Barfod. Hr. Jann Sjursen har udløst en hel bølge af spørgsmål.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg ved ikke, hvad han gør.

Første næstformand (Svend Auken):

Tilgiv ham.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg må indrømme, at jeg også blev noget chokeret, da jeg hørte først ministerens afsluttende konklusion og så svarene til hr. Jann Sjursen. Derfor vil jeg godt spørge, hvad udenrigsministeren mener er den danske regerings opgaver fremover i forhold til Guantánamo. Vi snakker ikke om den danske fange og hans løsladelse, ligesom vi ikke snakker om de andre fanger, der er blevet løsladt tidligere, men om de mange, der stadig sidder fanget.

Hvad mener udenrigsministeren, den danske regerings opgave er, og hvad vil den danske regering efter udenrigsministerens opfattelse gøre fremover for at få afklaret situationen og forhåbentlig også sikre, at den slags ikke gentager sig?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Den danske regerings synspunkt er klart. Vi fastholder, at tidsubegrænset tilbageholdelse ikke er acceptabel. Det gælder selvfølgelig for alle. De må have prøvet deres sag. Det er amerikanerne jo også på vej til at undersøge. De diskuterer militære tribunaler, de diskuterer i Højesteret, om de kan behandle sagen; Den diskussion er i gang. Vi synes naturligvis også, at retssamfundet skal fastholdes for alle.

Kl. 13.50

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det har jeg forstået at regeringen siger. Hvad gør regeringen? Siger man det også fortsat til USA? Vil man fortsat presse på internationalt og nu ikke længere henholde sig til det stille diplomati, fordi man nu har fået den danske statsborger fri? Vil man faktisk presse på officielt og offentligt, ligesom europarådsresolutioner og andre presser på for at sige, at det ikke er acceptabelt i et retssamfund, at vi har tidsubestemt tilbageholdelse som på Guantánamobasen, og at vi må forlange, at Genèvekonventionen bliver overholdt, således at de enten bliver stillet for en domstol eller bliver løsladt?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen den proces er i gang, og det synspunkt har vi tilkendegivet. Det gælder naturligvis ikke kun en dansker, hvis situation vi er sat til at afklare, for da det er en dansk statsborger, skal vi afklare. Men det synspunkt er jo generelt. Sådan er det da, man kan ikke have et specielt synspunkt for en dansker og ikke have det samme for 599 andre. Det er et generelt synspunkt, men anvendt specifikt selvfølgelig i den situation, der er vores opgave at varetage.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg vil da godt starte med at sige tillykke med den opgave, der er blevet løst nu. Vi er jo alle sammen glade for, at den danske fange kan ven-

de tilbage, jeg kan forstå uden betingelser, til Danmark som en fri mand.

Stadig væk er der jo nogle principielle spørgsmål om den amerikanske håndtering af alt det her. Der er spørgsmål om de resterende fanger, men under alle omstændigheder er det vel også – i betragtning af, som det blev sagt af ministeren, at folkeretten er under udvikling – grundlag for en diskussion med USA om den amerikanske håndtering af guantánamofangerne.

Der må jeg sige, at der savner jeg fuldstændig en kritisk distance til den amerikanske håndtering. Der er trods alt gået omkring 2 år, før det her er sket. Jeg ved, at amerikanerne har haft store vanskeligheder ved at leve op til helt almindelige krav om en anstændig håndtering af denne her sag.

Selv om vi nu er glade for, at den danske statsborger er kommet hjem, vil jeg godt spørge ministeren, om man så alligevel vil kritisere den amerikanske regering for den generelle håndtering af de her spørgsmål?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

To ting: Jeg er glad for, vi er enige om, hr. Holger K. Nielsen og jeg, at folkeretten er en jura under udvikling. Jeg følger også meget nøje de diskussioner, der har været på Harvard, og som Røde Kors har foranstaltet omkring folkeretten og den nye situation. Som vi diskuterede før, så står verden i en ny situation, der ikke er beskrevet.

Den kritiske distance kan hr. Holger K. Nielsen godt savne, den er bare ikke rimelig, for vi har hele tiden sagt, at tidsubegrænset tilbageholdelse er uacceptabel. Så har vi arbejdet for det, vi var sat til at arbejde for. Det betyder, at vi stadig væk har det synspunkt, og som jeg lige svarede tidligere, så gælder synspunktet da ikke kun i vores eget tilfælde. Det er selvfølgelig et generelt synspunkt, som vi anvender i den situation, vi er sat til at løse, og som vi har løst.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jo, men når jeg i særlig grad tager det op, er det, fordi jeg ved, at den danske regering har et særligt forhold til USA. Vi er jo en del af det, man kalder »the coalition of the willing«, de villiges koalition, og der er jo ikke grænser for, hvad vi ellers er villige til at gøre sammen med amerikanerne. Der kan man sige, at det er temmelig uanstændigt, at det har taget så lang tid fra ameri-

kansk side at få denne her sag afklaret. Det kunne man da godt i det mindste påpege.

Men i betragtning af den situation, Danmark selv opfatter sig som værende i, burde det måske være den danske regerings opgave at påpege over for USA, at den måde, de håndterer guantánamofangerne på, er uacceptabel ud fra enhver betragtning, ud fra en folkeretlig betragtning, ud fra en juridisk betragtning, ud fra en politisk betragtning, ud fra en menneskelig betragtning, og at det derfor er nødvendigt, at den amerikanske regering håndterer de her spørgsmål anderledes.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Hvor mange gange skal jeg sige det? Det er, som om hver spørger tror, at verden begynder forfra, når spørgeren begynder at vågne op. Det kunne godt være, at man skulle have hørt på de tidligere svar, så kunne det være, at nogle spørgsmål var overflødige.

Jeg har jo indtil flere gange sagt, at statsministeren og jeg længe har meddelt, at tidsubegrænset tilbageholdelse er uacceptabel, og det gælder selvfølgelig i alle tilfælde. Det gælder både i danske retssale, og det gælder selvfølgelig også i Guantánamo, så det har vi jo sagt.

Vi har et særligt forhold til USA. Ja, det er vi glade for, det er vi meget glade for, at vi har. Vi går ind for det transatlantiske samarbejde, har også i det gode transatlantiske samarbejdes ånd været i stand til at få løst denne sag. Det skal hr. Holger K. Nielsen da hellere være glad for, der er så mange andre, der ikke er blevet færdige med deres sag, selv om jeg er enig i, at det selvfølgelig har taget lang tid og efter mit temperament også for lang tid.

Kl. 13.55

I kraft af vort særlige forhold til USA og mit særlig gode samarbejdsforhold til Colin Powell er det altså lykkedes at bringe den danske sag til en afslutning, og jeg synes, hr. Holger K. Nielsen hellere skulle sige, at det er godt, at regeringen har arbejdet så transatlantisk, som vi har, så vi gennem en dialog, som ikke har været megafondiplomati, men netop en god og konstruktiv dialog, har været i stand til at løse den opgave, vi skulle løse. Man skal da kun være glad for, at vi har så gode transatlantiske samarbejdsformer, at vi har respekt for hinanden og kan løse problemerne sammen.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Der er selvfølgelig grund til at sige, at det er godt og fornuftigt, at de diplomatiske anstrengelser har båret frugt, og det vil jeg gerne kvitte for.

Jeg må dog spørge udenrigsministeren, om jeg hørte rigtigt, da jeg hørte udenrigsministeren sige, at den ordning, man har fået med amerikanerne, er, at den danske statsborger bliver frigivet – at han altså ikke bliver retsforfulgt for forbrydelser i forbindelse med terrorisme, men bliver frigivet, så han er en fri mand? Det undrer mig lidt, og jeg vil spørge udenrigsministeren: Er der ikke grund til at tro, at når man holder en mand tilbage i over 2 år i et fængsel på en amerikansk militærbase, så er han en farlig mand?

Så jeg skal bare spørge udenrigsministeren, om det er korrekt, at det er sådan, at man frigiver denne mand, men ikke retsforfølger ham her. Hvad er årsagen til det?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg sagde følgende i min tale: Endvidere er det ikke muligt at retsforfølge den pågældende i Danmark efter dansk ret, og derfor har denne option ikke været drøftet med amerikanerne. De øvrige spørgsmål, hr. Jeppe Kofod stillede, mener jeg hører til i Det Udenrigspolitiske Nævn, så han kan stille dem dér.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Så vil jeg spørge om noget principielt i denne sammenhæng: Mener udenrigsministeren, det er rigtigt at tilbageholde en mand i over 2 år for efterfølgende at konstatere, at der efter dansk lov ikke kan rejses en sag mod manden, eller der måske ikke er mulighed for at gøre det af årsager, som vi ikke kender, og acceptere frigivelse? Mener udenrigsministeren, det er særlig betryggende, at man kan tilbageholde folk i over 2 år for bagefter at konstatere, at der ikke er noget grundlag for tilbageholdelse?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Nu prøver hr. Jeppe Kofod i virkeligheden at komme frem til spørgsmålet om, under hvilke omstændigheder vedkommende er blevet tilbageholdt. Jeg mener faktisk, at han kan stille det spørgsmål i Nævnet.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg går ikke ud fra, at udenrigsministeren har kæmpet for, at en terrorist kunne få lov til at undgå dom. Jeg går ud fra, at udenrigsministeren har den helt fundamentale opfattelse, at folk, der har været involveret i terror, skal dømmes, og det må vel i hvert fald betyde, at når denne person bliver løsladt til frigivelse i Danmark, har USA ikke haft noget grundlag for at dømme vedkommende. Eller tager jeg fejl? Udenrigsministeren må kunne svare på spørgsmålet: Kan man virkelig forestille sig, at USA med den danske regerings hjælp har frigivet en person, som kunne have været dømt for terrorisme?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg synes faktisk, vi nu er kommet dertil, at man ønsker at diskutere en personsag i Folketingssalen, men det kan Folketingssalen ikke bruges til.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nej, vi diskuterer en meget principiel sag.

Under det tidligere punkt hørte vi den ene anklage efter den anden mod venstrefløjen, der ikke ville bekæmpe terrorisme osv. I denne sag har vi hele tiden sagt, at vi ønskede, at alle personer på Guantánamo enten skulle dømmes eller slippes fri, men vi har aldrig nogen sinde *krævet*, at de skulle slippes fri. Vi har sagt, at de enten skal dømmes eller slippes fri. Det er klart, at folk, der har været involveret i terror, selvfølgelig skal dømmes, og at folk, der har været involveret i at slå uskyldige civile ihjel, selvfølgelig skal dømmes.

Jeg er præcis som hr. Jeppe Kofod meget overrasket over, at vi nu får at vide, at USA, som ministeren jo har et tæt forhold til, har holdt en person tilbage i 2 år uden rettergang og uden at give vedkommende mulighed for at få en forsvaret. Vedkommende bliver bare sluppet fri, og det lyder da helt fantastisk. Enten har man løsladt en person, der har haft forbindelse med terrorisme, eller også er den måde, USA har opført sig på, dobbelt katastrofal, for så har man åbenbart ikke skygges af et bevis, der kunne bære en retssag i USA.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Den danske regering har hele tiden sagt, at man må se at få afsluttet denne sag på den ene eller

den anden måde. Vi har brugt det argument, at enten dømmer man, eller også dømmer man ikke, og dømmer man ikke, må man sende vedkommende tilbage. Det er det ene fundamentale synspunkt, og det andet fundamentale synspunkt har været, at tidsubegrænset tilbageholdelse er uacceptabel. Nu har vi så fundet en løsning i den konkrete sag, og det skal vi være tilfredse med.

Principielt – og det er jo det, hr. Søren Søndergaard gerne vil høre – siger det da sig selv, at tidsubegrænset tilbageholdelse er uacceptabel, og at der må findes en afgørelse for hver eneste borger, som holdes tilbage. Det er helt givet, det er også derfor, vi siger, at de afgørelser selvfølgelig skal findes, og det er også det, de diskuterer i USA i øjeblikket. Man taler om tribunal, parole office og Højesteret, man prøver at finde en løsning i Amerika, og det håber jeg også man gør.

Kl. 14.00

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil gerne takke statsministeren og udenrigsministeren for deres meddelelser til Folketinget her i dag. De er glædelige set ud fra alle synspunkter, og vi får jo lejlighed til at diskutere de nærmere omstændigheder videre i Nævnet.

Så vil jeg gerne takke udenrigsministeren for den meget klare tilkendegivelse af, at tidsubegrænset tilbageholdelse er uacceptabel. Dermed mener jeg, at der er et meget bredt flertal her i Folketinget bag regeringen i det videre arbejde med at sikre frigivelsen af alle fangerne på Guantánamo, for når tidsubegrænsede tilbageholdelser er uacceptable – og det er der jo stor enighed om her i Folketingssalen – har den danske regering også et stærkt grundlag i det videre arbejde med at få løst dette problem.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg takker for hr. Niels Helveg Petersens støtte.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til udenrigsministeren, og så går vi over til ordføreren for forespørgerne, hr. Jeppe Kofod.

Forhandling

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil gerne indledningsvis sige, at det selvfølgelig er glædeligt, at der er fundet en ordning for den danske statsborger. Men jeg vil også understrege, at det selvfølgelig stadig er til stor uorden for mange, at man ikke kan dømme folk, der er sat i forbindelse med terrorisme. Man har tilbageholdt mennesker, i tilfældet her en dansk statsborger, i over 2 år, og når man endelig får afklaret sagen, fører det altså til frigivelse og ikke til domfældelse.

Vores holdning er helt klar, som hr. Søren Søndergaard har været inde på: Terrorister skal straffes, de skal dømmes ved en domstol, men uskyldige skal selvfølgelig løslades. Det er helt fundamentalt i denne diskussion.

Så vil jeg også gerne takke for besvareelserne fra både statsministeren og udenrigsministeren og spørge til en meget, meget, meget afgørende og vigtig ting i diskussionen, nemlig om man overholder folkeretten eller ej. Jeg vil gerne bede udenrigsministeren om også at lytte, hvis det er muligt: Mener udenrigsministeren, at der er forskel på, hvorledes et land er bundet af et internationalt princip og en international retsregel?

Hvorfor spørger jeg nu om det? Jo, fordi vi har hørt både statsministeren og udenrigsministeren sige, at over for de internerede på Guantánamobasen følger man principperne i Genèvekonventionerne. Men er der forskel på at følge nogle principper – der er også nogle, der følger principperne i menneskerettighedskonventionerne osv. – og at være bundet af en retsregel? Det synes jeg er et meget vigtigt spørgsmål, og jeg håber, regeringen kan bekræfte, at alle tilbageholdte på Guantánamobasen er bundet af en retsregel, dvs. bundet af Genèvekonventionerne og skal behandles i overensstemmelse med Genèvekonventionerne.

Menneskerettigheder og konventioner er noget meget grundlæggende for vores retssamfund. Det er meget vigtigt, så derfor vil jeg gerne have regeringens helt klare opbakning til, at når det gælder menneskerettigheder, kan de ikke fortolkes politisk, sådan som jeg synes nogle har tendenser til i debatten om Guantánamo, og når der i øvrigt er tale om krænkelse af menneskerettigheder. Det synes jeg er meget vigtigt at få ministrenes helt klare svar på.

Er der ifølge regeringen forskel på individets retssikkerhed og retmæssige situation, alt efter om han eller hun er behandlet i overensstem-

melse med principperne i en konvention eller omfattet af konventionens regler? Det er det første spørgsmål, som det er meget vigtigt at få svar på. Og i givet fald: Gør regeringen sig ikke skyldig i at forsøge at give sine medborgere, den danske fange eller andre, en ringere beskyttelse, hvis det er sådan, at man siger, at de kun er omfattet af nogle principper og ikke af retsregler? Det er utrolig vigtigt, at vi får afklaret det spørgsmål her i forespørgselsdebatten.

I øvrigt går forespørgslen generelt på alle internerede på Guantánamobasen. Jeg nævnte i motiveringen, at i det internationale samfund af i dag ser vi desværre en trussel mod menneskerettigheder, mod menneskets værdighed osv., dels fra ekstremistiske grupper og terrorister på den ene side, dels fra udemokratiske regimer, primært i den tredje verden, der bruger kampen mod terrorisme som en undskyldning for at undertrykke grundlæggende menneskerettigheder. Vi ser også tendenser til, bl.a. i øjeblikket i forbindelse med diskussionen om de guantánamointernerede, at man i den såkaldt vestlige verden svigter nogle af de værdier, vi ellers står for.

I sagen her er det vigtigt at få bekræftet, at det er regeringens helt soleklare opfattelse, at det er i strid med de internationale retsstatsprincipper, at man tilbageholder guantánamofangerne på den måde, som man gør. De skal behandles efter de regler, terrorister skal dømmes efter, og sættes bag lås og slå, men uskyldige skal frigives. Sådan er det, sådan bør det være i et retssamfund, og det skal stå helt tydeligt og klart, at regeringen også mener det. Det er det, der er vores formål med forespørgslen her i dag.

Kl. 14.05

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Troels Lund Poulsen som ordfører.

Troels Lund Poulsen (V):

Vi har jo i forskellige af Folketingets udvalg haft mulighed for en indgående drøftelse af den sag, vi diskuterer her i dag, og i sidste folketingssamling havde vi tilmed en længere forespørgselsdebat om netop den samme sag.

Lad mig starte med at præcisere, at den danske regering har gjort en kraftig anstrengelse for at føre den bilaterale dialog, som nu har sikret frigivelsen af den danske statsborger på Guantánamobasen. Den danske regering har lagt vægt på effektivitet snarere end at holde en høj offentlig profil i sagen. Andre regeringer har valgt at

holde en høj profil, men har ikke opnået bedre resultater end vi, og endvidere må det konkluderes, at den tilbageholdtes familie har lagt stor vægt på den diskretion og fortrolighed, som Udenrigsministeriet har ydet dem i denne svære situation.

Langt de fleste tilbageholdte på Guantánamobasen er blevet pågrebet i forbindelse med handlinger i Afghanistan under den internationale koalitions bekæmpelse af terrorisme. En række af de problemer, som krigen mod terrorisme stiller os over for, er uden fortilfælde og rejser spørgsmål, som ikke entydigt kan besvares af den gældende folkeret. Der er under afhøringen på basen fremkommet en lang række oplysninger, som har været af betydning for terrorisme, bl.a. oplysninger, der har ført til pågribelse af folk i terrornetværkene.

For Venstre har det gennem hele processen været af afgørende betydning, at de tilbageholdte på Guantánamobasen skal behandles humanitært i overensstemmelse med gældende internationale normer. USA har forsikret, at de tilbageholdte behandles humanitært og på en måde, der stemmer overens med principperne i den tredje Genèvekonvention, og endvidere har Det Internationale Røde Kors haft adgang til basen for at påse, at de tilbageholdte behandles i overensstemmelse med gældende internationale normer.

Når der henvises til principperne i den tredje Genèvekonvention om behandling af krigsfanger, tænkes i første række på de bestemmelser, der fastslår, at krigsfanger til enhver tid skal behandles humanitært, at de skal beskyttes mod voldshandlinger, skræmmeforanstaltninger, fornærmelser og offentlig nyfignhed, at repressalier mod krigsfanger er forbudt, samt at krigsfanger under alle forhold har krav på, at deres person og ære respekteres. Et andet grundlæggende princip er anerkendelse af Den Internationale Røde Kors Komité's adgang til at besøge krigsfanger og udøve humanitær virksomhed. Det er også sket.

I tilfælde af, at der indledes retsforfølgning mod en krigsfange, skal grundlæggende retssikkerhedsgarantier iagttages, såsom adgang til forsvar og ret til at indkalde vidner m.v. Jeg har tillid til, at USA overholder disse principper, men som det også fremgår af forslaget til vedtagelse, som jeg vil fremsætte om et kort øjeblik, er det ikke og vil det fortsat ikke være tilfredsstillende, at vi oplever en tidsubegrænset tilbageholdelse. Det er ikke acceptabelt for Venstre.

Jeg vil gerne her udtrykke min tilfredshed og glæde over det opnåede resultat for den danske statsborger, og jeg vil gerne på vegne af Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget tager regeringens redegørelse til efterretning. Folketinget fastholder, at de tilbageholdte på Guantánamobasen skal behandles i overensstemmelse med principperne i den tredje Genèvekonvention om krigsfanger og internationalt anerkendte humanitære normer. Folketinget understreger, at tidsbegrænset tilbageholdelse er uacceptabel.

Folketinget opfordrer regeringen til at fortsætte sin store og aktive indsats. Folketinget anerkender, at det har været regeringens første prioritet gennem bilateralt diplomati at få en afklaring af den tilbageholdte danske statsborgers sag hurtigst muligt.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 60).

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående.

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil bede Venstres ordfører præcisere, hvad Venstres ordfører mener, når han siger, at hele situationen omkring Guantánamo rejser nogle spørgsmål, som ikke er besvaret af international ret; sådan tror jeg formuleringen var. Hvad er det for nogle spørgsmål, der ikke er besvaret af international ret, som ordføreren tænker på? Det kunne jeg godt tænke mig en uddybning af.

Kl. 14.10

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg vil blot i mit svar til hr. Jeppe Kofod henholde mig til det, som udenrigsministeren sagde: at der har været en løbende dialog om, at det ikke længere er stat mod stat, der kæmper, men at det er civile, der kæmper mod civile og bruger civile mål. Det er jo det, der har været drøftet, og det er også den drøftelse, der har været, bl.a. i form af Harvardprocessen.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg anerkender fuldt ud, at der er en diskussion, en Harvardproces, i gang. Det er meget vigtigt. Men i tillæg til det, for jeg frygtede lidt, at det var det, der blev svaret, vil jeg spørge, om hr. Troels Lund Poulsen mener, at der er forskel på, om et land er bundet af et internationalt princip eller det er omfattet af en retsregel. Er der forskel på de to ting?

Vi hører gentagne gange både Venstres ordfører og regeringens repræsentanter sige, at de handler i overensstemmelse med nogle principper, men her taler vi om retsregler, vi taler om folkeret. Er der forskel på, om man er bundet af et internationalt princip eller en international retsregel?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg må sige til hr. Jeppe Kofods spørgsmål, at jeg ikke ser, at der er nogen divergens, at der er nogen forskel. Jeg vil bare henholde mig til det, som både statsministeren og udenrigsministeren har oplyst Folketinget om.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne holde fast i det her med, hvad der fra Venstres side og de andre, der står bag forslaget, ligger i det om principperne. Betyder det, at man mener, at USA skulle have overholdt Genèvekonventionen og for længe siden skulle have sikret, at disse mennesker enten blev stillet for en domstol, hvis man mente, at man havde nogle beviser mod dem, så de kunne dømmes, eller blev løsladt? Er det det, der ligger i, at man mener, at principperne skal overholdes?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg kan blot konstatere over for fru Line Barfod, at det netop er USA, der selv siger, at man overholder principperne i den tredje Genèvekonvention.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg spørger ikke til, hvad USA siger. Jeg spørger til: Hvad er Venstres holdning? Er Venstres holdning, at USA allerede for længe siden, da man fangede disse mennesker, burde have sørget for, at de enten kom for en domstol, hvis man mente, at man havde beviser, så man kunne dømme

dem, eller have løsladt dem? Er det Venstres opfattelse, at det fremgår af Genèvekonventionen, at man skal sørge for, at folk enten kommer for en domstol eller bliver løsladt?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg kan blot føje til det svar, jeg før gav fru Line Barfod, at fangerne bliver behandlet i henhold til den tredje Genèvekonvention. De behandles humanitært. Både statsministeren og udenrigsministeren har i deres besvarelser redegjort for det, som fru Line Barfod spørger om.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren. Jeg forstår, at hr. Jeppe Kofod har ønske om at fremsætte et forslag til vedtagelse, så vi giver ham mulighed for en kort bemærkning til det, selv om det er lidt usædvanligt.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg beklager meget, men jeg skal bare fremsætte et forslag til vedtagelse.

På vegne af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Enhedslisten og Kristendemokraterne vil jeg gerne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget finder det uacceptabelt, at USA på ubestemt tid tilbageholder ca. 600 fanger på Guantánamobasen i Cuba, som foreløbig har siddet tilbageholdt i over 2 år.

Folketinget fastslår, at de tilbageholdte på Guantánamobasen er omfattet af reglerne i den tredje Genèvekonvention om krigsfanger og internationalt anerkendte humanitære normer. Efter Folketingets opfattelse er tidsbegrænset tilbageholdelse i strid med disse regler. Folketinget ser med stor alvor på Den Internationale Røde Kors Komité's kritik af forholdene på basen.

Folketinget opfordrer regeringen til at gøre en aktiv indsats for, at der bliver tilvejebragt en hurtig afklaring for de 600 indespærrede.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 61).

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg skal bede ordføreren om at komme op til formanden med teksten, så formanden kan læse

teksten op, og bede om, at man næste gang fremsætter forslaget, når man er oppe på talerstolen. Alle regler er jo til for at blive overholdt, som ordføreren har gjort opmærksom på i sit indlæg.

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Kl. 14.15

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti har vi hele tiden været meget optaget af den kamp mod terrorisme, som også denne debat er et udtryk for, nemlig debatten om de personer, der har været tilfangetaget på Guantánamobasen.

Helt grundlæggende må man sige, at det i hvert fald ikke er de vestlige samfunds skyld, og det er heller ikke USA's skyld, at vi lige pludselig ser, at folk strømmer til Afghanistan eller for så vidt Irak, som det sker i øjeblikket, som terrorist eller mulig terrorist for at være med i kampen mod de fjender, de ser i Vesten og altså også i USA.

Uanset hvilken skyld eller ikkeskyld en dansk statsborger eller for så vidt andre landes statsborgere har, er det jo meget uheldigt, at man lige netop befinder sig i Afghanistan på det tidspunkt, hvor den kamp mod terrorisme og dermed den tilfangetagelse finder sted.

Det er hundrede procent sikkert, at vi fra Dansk Folkepartis side er meget optaget af denne sag, og vi er optagede af, at man naturligvis finder en afklaring af forholdene for de pågældende på Guantánamobasen.

Men vi er også optaget af, at de kontakter, de netværk, som de personer måtte have, som har befundet sig på Guantánamobasen, bliver kortlagt, og at man sikrer sig, at de ekstreme miljøer, der ligger til grund for, at der befinder sig personer, bl.a. fra Danmark, Spanien og andre lande, i Afghanistan på det pågældende tidspunkt, bliver underrettet om, at de bliver overvåget og kortlagt.

Det er vigtigt for de vestlige samfund i kampen mod terrorisme, at man er et hundrede procent sikker på, at de tendenser, der ligger bag, at Afghanistan har været centrum for terrorisme, bliver bekæmpet. Det lægger vi meget vægt på fra Dansk Folkepartis side.

Vi kan så tilslutte os det forslag til vedtagelse, som vi er medforslagsstillere til, som vi skal tage stilling til i dag, fordi vi helt grundlæggende synes, at det er et rigtigt princip, at man før eller si-

den kommer for en dommer, at man før eller siden bliver underrettet om, hvad man er anklaget for, og at man også har mulighed for at forsvare sig. Derfor, uanset hvad anklagerne måtte være mod de på Guantánamo internerede personer, må der før eller siden en afklaring til af deres situation.

I forhold til den danske statsborger har vi det synspunkt, at hvis manden er uskyldig, hvis han ikke har haft nogen kontakt med Al-Qaeda, hvis han bare har befundet sig i Afghanistan på det forkerte tidspunkt, er der ingen tvivl om, at han skal være en fri mand, for så er der ikke nogen problemer med den pågældende person. Men har manden kontakt til Al-Qaeda, og har han i den grad, som amerikanerne har fremlagt, haft en ret mistænkelig rejserute, er der bestemt grund til at holde øje med personen og de miljøer, den pågældende person måtte færdes i.

Vi skal ikke fra dansk side være lemfældige over for potentielle terrorister. Vi skal hele tiden være på tæerne, for de terrorister, som bekæmper Vesten og bekæmper de vestlige samfund, benytter alle midler i deres arbejde. Derfor er vi selvfølgelig med de forholdsvis få magtmidler, som samfundet er i stand til at bruge i beskyttelsen mod terrorisme, også nødt til at bruge de magtmidler.

Vi vil gerne bakke op bag det forslag til vedtagelse, som Folketinget kommer med i dag, og vi stiller os ærlig talt noget undrende over, at der er partier herinde, som ikke synes, at den tekst er fornuftig, for den angiver jo den danske politik, som nu heldigvis har ført til en bedre afklaring af den situation, som den danske statsborger har befundet sig i.

Vi skal huske på, uanset om man kan lide det eller ej, at Danmark og de vestlige samfund er blevet arnesteder for mulige terrorister og måske også for terrorister. Det er fra Europa, at de terrorister, der angreb USA, New York og Washington den 11. september 2001, kom, og derfor må vi også være opmærksomme på, at USA selvfølgelig i fremtiden ønsker at beskytte sig mod terrorangreb, ligesom vi selvfølgelig også selv ønsker at beskytte os.

Kl. 14.20

Det er derfor forståeligt, at man i den kamp mod terrorisme benytter de midler, man har til rådighed. Vi mener, det er helt afgørende, at et vestligt samfund beskytter sig mod den islamiske fundamentalisme, som for tiden er den helt store terrortrussel i verden.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående; hr. Søren Søndergaard for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Grunden til, at vi ikke kan støtte det forslag til vedtagelse, som bl.a. hr. Peter Skaarup står bag, er jo den enkle, som vi har gjort opmærksom på gentagne gange, at vi mener, at folk, der er anklaget for terrorisme, skal stilles for retten og dømmes eller løslades og ikke bare tilbageholdes. Det er jo en forskel i hvert fald med hensyn til det, der står i forslaget til vedtagelse.

Men jeg er lidt usikker på, hvad Dansk Folkeparti egentlig mener, for jeg står her med et ritzautelegram, hvor Dansk Folkepartis ordfører, hr. Peter Skaarup, udtaler:

»Vi har hele tiden ønsket at kende anklagerne, og det er meget betænkeligt, at det nu viser sig, at en dansk statsborger har samarbejdet med Al-Qaeda.«

Vil det sige, at det, som Dansk Folkeparti gør, er, at man bifalder en vedtagelse, som nærmest lykønsker med, at en person, som Dansk Folkeparti for få dage siden sagde samarbejdede med Al-Qaeda, nu kan gå frit rundt i København? Jeg er fuldstændig forbløffet. Er det virkelig Dansk Folkepartis politik på det her område?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Vi har haft det synspunkt, og vi har stadig væk det synspunkt, at der er personer, som er danske statsborgere eller har ophold i Danmark, men er af fremmed herkomst, f.eks. som den pågældende, må man undersøge de personers skæbne til bunds og undersøge de kontakter, de måtte have haft, til bunds. Har den person eller andre personer kontakt med Al-Qaeda, har de personer mistænkelige rejseruter, befinder de sig steder, hvor der begås terrorisme, må man undersøge det til bunds.

Vi kan ud fra de oplysninger, vi har fået i Folketinget i dag, ikke vurdere, om det er det ene eller det andet. Det må vi selvfølgelig undersøge nærmere. Vi forventer, at regeringen vil oplyse om, hvad baggrunden er for, at den pågældende kan være en fri person. Det er klart. Det tror jeg også hr. Søren Søndergaard er interesseret i at få at vide.

Men det helt grundlæggende er, at vi i det vestlige samfund skal være på vagt over for personer, der på den ene eller den anden måde måt-

te indgå i samarbejdet med terrorister. Det er uanset, om de er med til at samle penge ind til terrorisme, om de er med til at hjælpe terrorister, eller om det er nogle, der rent faktisk begår terrorisme.

Her er jeg enig med hr. Søren Søndergaard i, at der må en afklaring til, så vi ved, om den pågældende person har medvirket til de her ting eller ikke har medvirket til de ting. Det er selvfølgelig klart. Vi viger ikke fra, at man under alle omstændigheder må undersøge sådan nogle sager til bunds, og der kunne jeg måske godt ønske mig, at Enhedslisten vil være lidt mere hjælpsom.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg ville bare ønske, at hr. Skaarup svarede på det spørgsmål, der blev stillet.

For et par dage siden var der ikke tvivl i hr. Skaarups sind, for der udtalte han, citeret overalt:

»Vi har hele tiden ønsket at kende anklagerne, og det er meget betænkeligt, at det nu viser sig, at en dansk statsborger har samarbejdet med Al-Qaeda.«

For et par dage siden var der tale om en dansk statsborger, der havde samarbejdet med Al-Qaeda. I dag leverer hr. Skaarup et lykønskningstelegram, fordi man har fået den mand frigivet; en person, der har samarbejdet med Al-Qaeda, er hr. Peter Skaarup nu glad for frit kan gå rundt i København. Jamen det er jo mageløs nonsens.

Kan hr. Peter Skaarup ikke prøve at få hoved og hale på, hvad der er grunden til, at den person, som hr. Skaarup for et par dage siden kunne påstå var medlem af Al-Qaeda, er man nu glad for er sluppet fri? Kan hr. Skaarup ikke bare forklare det og så gemme den der plade med den islamiske fundamentalisme og de islamiske IRA-terrorister osv. til en anden dag?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det, der undrer mig, og det, jeg synes er mangeløst, er den pludselige interesse, vi nu ser fra Enhedslistens side, for, om nogle samarbejder med Al-Qaeda eller ej, for det er ikke en interesse, jeg får øje på, når jeg følger Enhedslistens politiske arbejde.

Det eneste, man er interesseret i, er at undergrave kampen mod terrorisme, den kamp mod

Al-Qaeda, Talebanregimet, og hvad der ellers findes af bevægelser rundt omkring i verden, der truer vores selvstændighed, der truer vores frihed. Det er det eneste, Enhedslisten er interesseret i.

Kl. 14.25

Nu er det lykkedes at finde frem til en afklaring af den danske statsborgers situation, og det må vi så spørge mere til. Vi kan ikke få svaret her i Folketinget, men det kan være, vi kan få svar i Det Udenrigspolitiske Nævn på, hvad der er baggrunden for, at han kan løslades, selv om den amerikaner, der har ansvaret for Guantánamobasen og de internerede, Prosper, siger, at den pågældende har haft samarbejde med Al-Qaeda.

Ligesom hr. Søren Søndergaard og andre fik jeg forelagt i den forløbne weekend, at man havde det indtryk, at den pågældende havde samarbejdet med Al-Qaeda. Hvis det ikke er realiteten, eller hvis det viser sig, at han måske har gjort det, men ikke kan dømmes for det på grund af den danske lovgivning på området, er det selvfølgelig en anden sag. Så kan man måske ikke dømme ham for det, men det er jo det, vi må have afklaret, og det er jeg lige så lidt klog på som hr. Søren Søndergaard er.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil sige ligesom hr. Søren Søndergaard, at jeg står undrende over for hr. Peter Skaarups udtalelser.

Jeg vil bare spørge hr. Peter Skaarup, hvordan hr. Peter Skaarup har det med, at man har tilbageholdt en dansk statsborger sammen med mange andre på Guantánamobasen i over 2 år? Vi må gå ud fra, at når man tilbageholder folk i over 2 år, er det, fordi det er nogle farlige mennesker, og at de er taget til fange i forbindelse med kampen mod terrorismen i Afghanistan og andre steder i verden.

Hvordan har hr. Peter Skaarup det med, at der nu er fundet en løsning, hvor man ikke retsforfølger den pågældende person, men får personen udleveret til frigivelse? Er hr. Peter Skaarup tilfreds med den løsning? Og er det også den løsning, hr. Peter Skaarup hele tiden har kæmpet for? Det forekommer mig altså lidt uklart, hvad Dansk Folkeparti mener i denne sag.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg er lige så lidt klog på, hvad den person har begået, som hr. Jeppe Kofod er. Vi har ikke her i Folketinget kunnet få oplysninger om det fra regeringen, og det ved hr. Jeppe Kofod også, for hr. Jeppe Kofod har jo selv spurgt til det. Derfor må vi undersøge sagen nærmere og få svar på, hvad den pågældende person har begået eller ikke begået, og hvad den pågældende persons eventuelle netværk og kontakter er. Alle den slags spørgsmål er interessante at få afklaret.

Det, vi bare kan henholde os til fra vores side, er, at hvis personer samarbejder med Al-Qaeda og bin Laden og andre terrorister i det omfang, vi har set ved begåede terrorhandlinger rundt omkring i verden, er det klart, at så må hammen falde. Derfor kan man da kun have forståelse for, at amerikanerne undersøger forholdene hundrede procent til bunds, når det pludselig viser sig, at der opholder sig personer fra en række vestlige lande i Afghanistan på det pågældende tidspunkt.

Jeg er ikke klog på, hvad den danske statsborger har begået. Men det virker i hvert fald mistænkeligt, at man opholder sig i Afghanistan på lige netop det tidspunkt, og jeg kan i hvert fald godt forstå, at amerikanerne også synes det.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg deler da fuldstændig hr. Peter Skaarups ønske om, at folk, der står i ledtog med terrorister, selvfølgelig skal for en domstol og dømmes og sættes bag lås og slå. Men hvis det nu viser sig, at den danske statsborger og mange andre statsborgere har været tilbageholdt i flere år på Guantanamo, men er uskyldige og altså ikke kan dømmes og derfor bare bliver sat på fri fod, mener hr. Peter Skaarup så, at det er en tilfredsstillende situation?

Jeg spørger altså, om hr. Peter Skaarup mener, at vi skal håndhæve nogle grundlæggende retsprincipper i et samfund, nemlig at når man er mistænkt, skal man stilles for en domstol, og når man har gjort noget ulovligt, skal man selvfølgelig dømmes og sættes bag lås og slå, men har man ikke gjort noget ulovligt, skal man selvfølgelig frigives.

Så jeg skal spørge hr. Peter Skaarup: Er det, der er sket, acceptabelt? Deler hr. Peter Skaarup ikke den bekymring, mange andre har over, at man kan sætte folk bag lås og slå i flere år og så

pludselig sige, at der ikke er grundlag for at rejse en sag imod dem, og frigive dem?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Vi mener helt grundlæggende, som jeg også tror hr. Jeppe Kofod gør, at det skal afklares, hvad der skal ske med personer, der har været involveret i terrorisme. De personer skal selvfølgelig for en dommer, og man skal retsforfølge de pågældende personer.

Jeg kan ikke vide med sikkerhed, hvad der er tilfældet med den danske statsborger. Det er der ikke nogen der kan ud fra de regeringsoplysninger, vi har fået i dag, og derfor kan jeg heller ikke vurdere det. Men jeg kan i hvert fald sige, at det ligger os meget på sinde, at personer, der samarbejder med Al-Qaeda eller andre om terrorisme, skal man sørge for at komme til livs ved at sikre, at alle initiativer til at overvåge dem bliver taget, og at der føres sager ved domstolene mod de pågældende personer, hvis det kan lade sig gøre.

Jeg synes nok, der er brug for, at Folketinget står sammen om det i stedet for at grave grøfter, som jeg har set Enhedslisten forsøge under den første debat, vi havde i dag, og som også Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og venstrefløjen i det hele taget har forsøgt efterfølgende. De forsøger bare at så splid og skabe mistillid til regeringen, som om regeringen ikke gør det, den helst skal gøre som regering.

Kl. 14.30

Vi bør være enige om kampen mod terrorisme, men jeg kan konstatere, at den ønsker Socialdemokraterne ikke at bidrage til i det omfang, man godt kunne ønske sig.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg forstår godt, at hr. Peter Skaarup forsøger at snakke udenom og rette anklager mod alle andre osv., men netop derfor bliver vi nødt til at spørge hr. Peter Skaarup én gang til: Hvordan hænger det sammen, at hr. Peter Skaarup for få dage siden udtalte, at det er meget betænkeligt, at det nu viser sig, at en dansk statsborger har samarbejdet med Al-Qaeda, og at hr. Peter Skaarup nu i dag er med i en vedtagelse, som glæder sig over, at den samme borger er blevet løsladt? Hvordan hænger de to ting sammen for hr. Peter Skaarup og for Dansk Folkeparti?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det, vi glæder os over, er, at der er skabt en afklaring af den pågældende persons situation. Vi glæder os ikke over, at den pågældende tilsyneladende har været i Afghanistan på det pågældende tidspunkt og måske også har samarbejdet med Al-Qaeda.

Men i weekenden blev jeg ligesom Enhedslisten og andre partier forelagt de oplysninger, som fremkom i dagspressen om, at den danske statsborger havde samarbejdet med Al-Qaeda, og det må jeg tage afstand fra, ligesom forhåbentlig alle andre i Folketinget gør. Vi kan jo ikke have, at danske statsborgere, uanset om de er af fremmed herkomst, arbejder sammen med terrorister. Det siger sig selv, og det er derfor, jeg ligesom hr. Søren Søndergaard, fru Line Barfod og andre, der er blevet konfronteret med sagen, naturligvis er interesseret i at finde ud af: Hvad er baggrunden for, at den pågældende kan blive løsladt? Det siger sig selv.

Jeg kender ikke omstændighederne ved sagen, men det, jeg kan sige, det, jeg kan opfordre til – og det synes jeg ikke Enhedslisten følger godt nok op på – er bare, at Folketinget kan enes om at tage afstand fra terrorisme, at bekæmpe den terrorisme, der finder sted, og bekæmpe, at danske statsborgere lige pludselig opholder sig i Afghanistan og tilsyneladende befinder sig på den forkerte side i den bekæmpelse af terror, som må og skal finde sted.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu kan jeg forstå, at hr. Peter Skaarup åbenbart ikke mener, at oplysningerne fra USA var helt til at stole på, eller hvad er det, der ligger i det?

Hvis amerikanerne havde beviser for, at den danske statsborger har samarbejdet med Al-Qaeda, må det vel være Dansk Folkepartis og hr. Peter Skaarups holdning, at så skulle han have været stillet for en domstol i USA og dømt der. Hvor er sammenhængen ellers her i Dansk Folkepartis politik? Hvis man som Enhedslisten mener, at hvis der er beviser mod folk for terrorisme, skal de stilles for en domstol og dømmes, burde Dansk Folkeparti vel også kræve det i stedet for at glæde sig over, at han nu bliver løsladt, eller mener man, at de oplysninger, vi fik fra USA, ikke holdt?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Som jeg har sagt flere gange, ved jeg ikke præcis, hvad det er, den pågældende har begået eller ikke begået. Det gør regeringen, og så må vi se, om vi kan komme nærmere til det.

Men jeg kan i hvert fald fastholde, at jeg undrer mig over, hvorfor Enhedslisten ikke interesserer sig for det, når man siger, at man går hundrede procent ind for at bekæmpe de personer, der samarbejder med terrorister. Det må vel også være i Enhedslistens interesse, at USA har gjort det, de har gjort for at bekæmpe terrorisme, bl.a. ved at få sådanne oplysninger fra de personer, der har været interneret på Guantánamobasen, at man, som udenrigsministeren sagde, har forhindret i hvert fald tre terrorangreb, som ville have fundet sted, hvis man ikke havde interneret de personer på Guantánamo.

Det er trods alt en rimelig vigtig ting for de uskyldige personer, terrorismen måtte være gået ud over, at man har forhindret tre terrorangreb, formentlig endnu flere, men i hvert fald tre terrorangreb, og at det er sket direkte på grund af, at det er lykkedes at få oplysninger frem via guantánamofangerne. Det undrer mig, at Enhedslisten, Socialdemokraterne og andre fra venstrefløjen, der lige pludselig er så engagerede i sagen, ikke anerkender, at man hjælper uskyldige mennesker og deres familier, fordi man har fået oplysninger, der har forhindret terrorangreb.

Tredje næstformand (Kaj Ilkast):

Vi siger tak til ordføreren, og så er det fru Gitte Seeberg.

Kl. 14.35

Gitte Seeberg (KF):

Der burde jo være skabt en stemning af glæde her i Folketingssalen, efter at statsministeren overbragte den gode nyhed om, at der er fundet en løsning på den danske guantánamofanges situation, men jeg synes, man sporer mere surhed over, at det er lykkedes for regeringen. Men jeg vil i hvert fald gerne kvittere for, at det er lykkedes, og jeg synes, det er flot.

Når jeg i øvrigt har lyttet til debatten, må jeg sige, at jeg synes egentlig, vi alle samme bør minde os selv om, hvad det egentlig var, der skete. Det var jo ikke sådan, at amerikanerne hin vinterdag tog til Afghanistan og arresterede 700-800 mennesker for ingenting. Det var faktisk, fordi det hele startede med angrebene på USA den 11. september for 2½ år siden, hvor over

3.000 mennesker blev dræbt, og det synes jeg egentlig vi bør have i tankerne. Man glemmer ofte, selv om vi nu har diskuteret denne sag så længe, at det faktisk var forklaringen.

Fangerne behandles ifølge amerikanerne efter reglerne i den 3. Genèvekonvention, og det har vi fra vores side ikke nogen anledning til at betvivle. For os er det i hvert fald afgørende, at de bliver behandlet human og i overensstemmelse med de konventioner, som findes på området, så det bør man ikke bebrejde USA. Men når det så er sagt, vil jeg sige, at den tidsubegrænsede tilbageholdelse, der er sket af både den danske fange og de andre fanger på Guantánamobasen, naturligvis ikke er acceptabel.

Jeg tror, man med rimelighed kan sige, at selvfølgelig har det taget amerikanerne noget tid at komme til bunds i sagen. Men som udenrigsministeren og også andre ordførere har været inde på i dag her i Folketingssalen, er der jo den positive sidegevinst ved de afhøringer, der har fundet sted på Guantánamobasen, at man faktisk har forhindrede nogle andre terrorangreb. Det er klart, at nogen tid må det tage, men at tidsrammen nu for nogles vedkommende har strakt sig over mere end 2 år, synes jeg er uacceptabelt. Som den danske regering med vores tilslutning har gjort, må det kræves, at der sker en afklaring af fangernes situation, altså at der enten skal rejses tiltale, eller at de må gå fri.

Alt i alt vil jeg sige, at jeg kan tilslutte mig både det, som udenrigsministeren har sagt, og det, som statsministeren har været inde på, og så synes jeg, vi skal glæde os over, at sagen har fået en løsning. Vi må håbe, at der dermed er taget hul på, at der også kan blive løst andre sager, men i hvert fald synes jeg, at denne sag har vist os, at den linje, som regeringen valgte, men som nogle har kritiseret regeringen for, nemlig det stille diplomati, har virket.

Afslutningsvis vil jeg sige, at vi naturligvis støtter det forslag til vedtagelse, som vi selv er medforlagsstillere til. Heraf fremgår det også, som jeg har sagt her i min ordførertale, at vi understreger, at tidsubegrænset tilbageholdelse er uacceptabel.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Vi siger tak til ordføreren, og så er det hr. Holger K. Nielsen som ordfører.

Holger K. Nielsen (SF):

Som det tidligere er sagt, skal vi jo være glade for, at der nu er sket en afklaring af situationen

for den danske statsborger på Guantánamo. Vi vender tilbage til de mere konkrete omstændigheder på et møde senere i dag, så jeg vil nøjes med nogle lidt mere principielle betragtninger om hele sagen.

I en vis forstand kan man sige, at sagen er prisen for den kamp mod terror, som specielt USA indledte efter den 11. september – en pris i retning af, at retssikkerheden er blevet betydelig mere usikker. Det er rigtigt, som det er blevet sagt tidligere, at folkeretten udvikler sig, men det er jo ikke det samme, som at folkeretten forsvinder, og det er heller ikke det samme, som at de principper, der er gældende for folkeretten, ikke eksisterer længere. Men et af problemerne ved den amerikanske håndtering af sagen er, at man har brugt dette argument: Når vi er i krig mod terrorismen, er vi berettigede til at gøre hvad som helst, bare det tjener vores interesser.

Kl. 14.40

Den konklusion er det urimeligt at drage, også selv om man er i gang med en meget vigtig kamp imod terrorisme, for så er det jo netop, man kan sige, at terroristerne har vundet deres kamp, idet de har ændret nogle grundlæggende retsprincipper i vores del af verden, har ændret vores åbne samfund og i den forstand fået held med deres forehavende. Derfor er det meget, meget vigtigt, at vi fastholder grundlæggende retsprincipper, også grundlæggende folkeretsprincipper, i en verden, hvor naturligvis folkeretten som al anden form for jura udvikler sig.

Derfor er det meget, meget vigtigt, at man fastholder diskussionen af de her ting, og det er også vigtigt, at man er kritisk over for den amerikanske håndtering af guantánamofangerne og kritiserer USA, når der er grund til det. Hele tidsdimensionen i det her må jo være genstand for en kraftig kritik.

Jeg har forstået, at der har været en kontakt på et tidligt tidspunkt med den amerikanske regering med henblik på, at vi nu skulle få en afklaring. Da statsministeren var i USA sidste år, var man også i Pentagon, og man mente der, at en afklaring var meget nært forestående. Der har været forskellige tilkendegivelser af, at nu var sagen ved at være afklaret, og alligevel er der ikke sket noget.

Det kan ikke være rigtigt, at man ikke – på grund af tilsyneladende bureaukratiske forviklinger og vanskeligheder med at få de rette personer til at mødes – kan få de her sager løst. Det viser i hvert fald, at den amerikanske regering ikke tager det her alvorligt nok, heller ikke i for-

hold til et land som Danmark, som jo er et af de mest USA-tro lande i hele verden, har man været i stand til at håndtere det her på en tidsmæssigt forsvarlig måde.

Selv om vi som sagt er glade for, at der er sket en afklaring i dag, er der så sandelig stadig væk mange principielle spørgsmål, der skal afklares, og der er så sandelig stadig væk grundlag for en kraftig kritik af den amerikanske håndtering af den her sag.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil gerne igen takke statsministeren og udenrigsministeren for deres redegørelse om, at den danske fange i Guantánamo bliver frigivet. Jeg har haft den opfattelse, at udenrigsministeren og Udenrigsministeriet har gjort en stor indsats for at nå dette resultat, og det er glædeligt, at det er sket. Det kan også siges, at vi derved flytter en sten på vejen i forholdet mellem USA og Danmark.

Jeg tillader mig også at mene, at tidspunktet for denne meddelelse ikke er helt tilfældigt. Udenrigsministeren har de sidste par dage med stor troværdighed kunnet fortælle sine amerikanske samtalepartnere, at her i Danmark var offentligheden og oppositionen i stigende grad utålmodige efter at se resultater, efter at den tidsbestemte tilbageholdelse nu har været i mere end 2 år. Det har han kunnet, og det har selvsagt været af betydning.

I det videre arbejde er det også fuldstændig klart, hvad der er Danmarks forpligtelse, og det er at hævde det synspunkt, at sådan en tidsubegrænset tilbageholdelse er uacceptabel, og dermed medvirke til at nå et resultat også for de øvrige, der sidder på Guantánamobasen. Det må være en fuldstændig oplagt opgave for Danmark at tage på sig. Vi kan ikke nøjes med at glæde os over, at den ene dansker er frigivet, men vi har lov til at glæde os over det. Og det vil jeg da også i fuldt mål gøre.

Kl. 14.45

Søren Søndergaard (EL):

I efteråret 2002 var jeg til FN's generalforsamling i New York og læste amerikanske aviser. Der var bl.a. et interview med en afghansk mand, som nærmede sig de 100 år, jeg mener, at han var 97 år, men det var der lidt uklarhed om, måske var han over 100 år. Han havde været tilbageholdt på Guantánamo på det tidspunkt i lidt under et år, han havde altså været tilbageholdt, fra krigen i Afghanistan startede.

Han havde været ude at gå med sine geder. Så var der kommet nogle helikoptere, og han var blevet taget op i en helikopter og havnede så på Guantánamo.

Han var så blevet sluppet fri. Der var ikke rejst nogen anklage mod ham, han var bare blevet sluppet fri efter at have siddet der en 8, 9, 10 måneder, hvor meget det nu var.

Det er sådan set en meget interessant historie, for den fortæller, at bare fordi man sidder på Guantánamo, behøver man ikke at have gjort noget. Man er jo heller ikke nødvendigvis uskyldig, fordi man sidder på Guantánamo. Mange af dem, der sidder på Guantánamo, har måske gjort noget. Men i et retssamfund er det jo sådan, at den slags ting skal bevises, og det bevises for en domstol.

Siden efteråret 2002, hvor denne her mand blev løsladt og kunne komme tilbage til sine geder, er der faktisk en del, der er blevet løsladt fra Guantánamo. Senest har vi jo set, hvordan børn under 16 år er blevet løsladt. Vi har set udlevering af en person til retsforfølgelse i Spanien, og nu har vi fået den danske fange sat på fri fod efter 2 år.

Men man bliver nødt til at fastholde, at det er dybt mærkværdigt at høre ikke bare Dansk Folkeparti, men høre den amerikanske ansvarlige for det her den ene dag gå ud og forklare, at denne mand uden nogen tvivl har forbindelser til Al-Qaeda, og så den næste dag indgå en aftale med den danske regering om løsladelse.

Er det ikke forunderligt? Den ene dag uden nogen tvivl forbindelse til Al-Qaeda, den næste dag løsladelse. Er der nogen, der kan forklare det? Udenrigsministeren kan måske forklare det. Jeg forstår det ikke. Jeg synes, det er en underlig kamp mod terror. Det viser jo, at der er noget galt. Enten er påstanden om, at personen hævet over enhver tvivl havde forbindelser til Al-Qaeda, ikke rigtig. Det var altså forkerte påstande, der blev afgivet. Eller også er det forkert at løslade personen. Sådan må det jo være.

Det er derfor, hele denne her retorik omkring krigen mod terror og kampen mod terrorisme osv. henstår i et fuldstændig uforklarligt skær, når ikke bare hr. Peter Skaarup – det kunne være relativt ligegyldigt med hr. Peter Skaarup og Dansk Folkeparti – men også deres ideologiske forbillede, den krigsforbryderansvarlige ambasadør i USA, den ene dag kan sige, at en person er terrorist og den næste dag løslade vedkommende.

Det får os selvfølgelig ikke til at være mindre glade på den pågældende persons vegne. Det er da godt, at man er kommet ud af det tomrum, der har eksisteret. Det er da godt, at man ikke skal sidde ovre på Guantánamobasen. Det er da godt, at man ikke skal være underlagt den usikkerhed. Det er da godt, at man kan komme tilbage til Danmark. Det er vi da glade for.

Enhver indsats, der er gjort fra Udenrigsministeriet, og enhver indsats, der er gjort af udenrigsministeren og af statsministeren, enhver indsats, der er gjort for det, hilser vi velkommen, men det ændrer bare ikke noget ved, at denne sag er dybt uacceptabel, for man kan ikke holde folk indespærret i 2 år under anklager og så bagefter bare frigive dem og sige, ja, nu er de så ude.

Vores krav har hele tiden været, at er der anklager mod folk, beskyldes folk for at have begået noget, som er ulovligt, så skal de stilles for en dommer. Derfor har vi også sagt, at hvis USA havde beviser mod den pågældende for utvivlsomt at være en del af Al-Qaeda-netværket og have kontakter til Al-Qaeda, så kunne man fra amerikansk side have stillet vedkommende for en dommer.

Til sidst vil jeg bare sige, at den gamle mand med gederne jo altså kom ud. Det samme gjorde børnene. Nu er den danske fange også kommet ud, men der er stadig over 600, der sidder tilbage: 600, som måske har tilknytning til Al-Qaeda, 600, som måske ikke har tilknytning til Al-Qaeda, 600, som måske har gjort noget galt, 600, som måske ikke har gjort noget galt.

Kl. 14.50

Der er kun én måde at få det afklaret på, og det er ved, at de bliver stillet for en dommer og får en retssag, en fair retssag, hvor en domstol træffer afgørelsen. Vi håber og opfordrer til, at den danske regering – især nu, hvor man ikke er bundet af problemer med en dansk fange på Guantánamo – helt anderledes offensivt, end man har gjort indtil nu, vil gå ud og sige til amerikanerne, at det er det, der skal ske. Enten skal folk stilles for en dommer, eller også skal de løslades.

Jann Sjørnsen (KD):

Indledningsvis vil jeg naturligvis lykønske både den tilbageholdte dansker på Guantánamobasen med, at der nu er sket en afklaring i vedkommendes situation, og selvfølgelig også regeringen med, at de bestræbelser, man har gjort sig for at få en afklaring på den tilbageholdte danskers situation, nu har båret frugt, uanset at vi

ikke kender alle mellemregningerne, men må afvente et møde i Det Udenrigspolitiske Nævn.

Jeg vil også godt sige, at Kristendemokraterne på intet tidspunkt i processen har haft grund til at skabe den afklaring, tværtimod har vi hele vejen igennem været fuldt ud tilfredse med de bestræbelser, regeringen har gjort sig.

Terrorister skal selvfølgelig strafforfølges og stilles for en domstol, for at man kan få afklaret, hvorvidt den mistanke og de sigtelser, man måtte have imod dem, kan føre til en egentlig domfældelse og strafforfølgelse. Det har været vores holdning hele vejen igennem, det gælder for enhver retsstat, at sådan må det være.

Vi og andre i debatten i dag er blevet beskyldt for at være bitre og sure over, at regeringen ved debattens indledning her i dag kunne komme med en meddelelse om, at der nu var fundet en afklaring og indgået en aftale med amerikanerne, for så vidt angår den danske tilbageholdte. Det synes jeg er noget vrøvl at møde op med i en så alvorlig debat. Det ville svare til, at vi beskyldte regeringen for, at den var skadefro, fordi man kunne komme med lige præcis den meddelelse i dag.

Det synes jeg egentlig er debatten uværdigt, for det er en principiel og også ganske alvorlig situation, vi står i, ikke blot fordi der fortsat er 600 tilbageholdte fanger på Guantánamobasen, men fordi USA som Danmarks nære allierede, som verdens eneste tilbageværende supermagt, i spørgsmålet om de tilbageholdte fanger på Guantánamobasen mere opfører sig som en bananrepublik end som en egentlig retsstat. Det er det reelle problem, der tilbagestår i den alvorlige situation, vi har haft i over 2 år nu med de tilbageholdte.

USA's holdning i den her sag har ladet meget tilbage at ønske, og den er katastrofal for hele det internationale retssamfund, fordi USA jo på mange måder sætter normer og standarder i den internationale debat, også når det gælder spørgsmål om overholdelse af menneskerettigheder og folkeretten.

Det Udenrigspolitiske Nævn havde tidligere på året lejlighed til at besøge Marokko og Algeriet for bl.a. at diskutere det arabiske initiativ om bekæmpelse af terrorisme med repræsentanter for disse lande. Det er sådan set meget tankevækkende, at en del af de gange, vi bragte det tema på bane, spørgsmålet om, hvordan man behandler oppositionelle kræfter i de pågælden-

de lande, blev vi mødt med spørgsmålet om, hvad USA gør på Guantánamobasen.

Det er derfor, at sagen om Guantánamo og behandlingen af de over 600 tilbageværende fanger er så alvorlig ikke blot for de konkrete fanger, som altså ikke får deres sag prøvet ved en domstol, men på grund af den virkning, den har på de mange lande, vi fra dansk side rundt omkring i verden ønsker skal fremme demokrati og menneskerettigheder, og som bl.a. med det eksempel, det dårlige eksempel, USA har udvist i denne her sammenhæng, får mulighed for at krybe i skjul med hensyn til at feje for egen dør, når det gælder overholdelsen af fundamentale retsprincipper.

Derfor vil regeringen ikke få ro i denne sag i den forstand, at nu er den klar, og sagen er lukket, i og med at den danske fange bliver frigivet. Det er den ikke. Den danske regering har et ansvar, ikke for alle de statsborgere, der sidder på Guantánamobasen, men for at bringe spørgsmålet op i den internationale debat og holde USA ansvarlig for, at man i denne her sammenhæng ikke overholder almindelig lov og orden, sådan som det ellers er så vigtigt for regeringen at sikre, når det gælder danske statsborgere og det, der sker i vort eget land.

Kl. 14.55

Derfor er Kristendemokraterne medforslagsstiller til det forslag til vedtagelse, som tidligere i debatten er blevet fremsat af hr. Jeppe Kofod på vegne af en række partier, et forslag, som mere direkte retter kritikken derhen, hvor den må rettes, nemlig mod USA, af hvem vi måtte forvente mere og bedre i denne sammenhæng. Vi håber, at regeringen fortsat vil lade USA sætte under pres i denne sag, fordi der er meget på spil, ikke blot i forhold til de 600 tilbageværende fanger på Guantánamobasen, men også i forhold til, hvilken standard der bliver sat internationalt, når det gælder lov og orden.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Jeppe Kofod som ordfører for forslagsstillerne.

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil også gerne indlede med at sige, at det selvfølgelig er rigtig positivt og anerkendelsesværdigt, at man har nået en aftale om den danske fange, en afklaring i forhold til den danske fanges internering på Guantánamobasen. Det er positivt, og det er godt, at det diplomatiske arbejde har virket.

Den danske fange har jo siddet på Guantánamobasen sammen med godt 600 andre mistænkte terrorister i over 2 år. Han har siddet i 741 dage og delt skæbne og uvished med bl.a. flere børn. Forholdene på basen er blevet kritiseret, bl.a. med henvisning til, at der i hvert fald er for søgt begået selvmord blandt 15 fanger. Derfor handler Folketingets debat i dag om grundlæggende menneskerettigheder og forsvaret for et retssamfund og respekten for internationalt anerkendte humanitære normer. Det handler om afgørende principper og værdier, som Danmark sammen med ligesindede lande har bygget vores samfund op om og forhåbentlig kæmper for i verden omkring os. Det handler om, at Danmark ikke må svigte, når disse grundlæggende værdier skal forsvares eller er under pres, og for Socialdemokraterne handler det om, at disse værdier og principper bliver fastholdt og understreget af regering og Folketing i Danmark.

Deltagelse i terrorismevirksomhed er en alvorlig forbrydelse, der kræver retsforfølgelse og fængsling, hvis man er skyldig. For Socialdemokraterne er der ingen tvivl om, at vi står side om side med USA og mange andre lande i kampen mod den internationale terrorisme, men vi må aldrig glemme, at kampen handler om at forsvare det enkelte menneske mod disse grusomheder – for demokratiet, menneskerettighederne og de åbne retssamfund, vi selv er en del af. Det er netop problemet i Guantánamo Bay, hvor fangerne bliver tilbageholdt i årevis uden at kende eventuelle sigtelse, få adgang til en advokat eller blive stillet for en domstol for at få afklaret deres retlige status, sådan som den tredje Genèvekonvention foreskriver.

Fangerne bliver ikke behandlet i overensstemmelse med den humanitære folkeret, hvilket bl.a. Røde Kors gentagne gange har påpeget. Denne praksis fra USA's nuværende regering er uacceptabel og underminerer Vestens troværdighed i resten af verden. Den offentlige tavshed er beklageligvis slående fra lande, der traditionelt kæmper for menneskerettighederne, når de bliver trådt under fode af udemokratiske regimer i den tredje verden.

Det er tankevækkende, mener jeg, og savner begrundelse, hvis den danske regering virkelig mener, at den humanitære folkeret er overholdt på Guantánamobasen på Cuba. Jeg mener, det er udtryk for en værdiflugt i kampen for demokrati, frihed og menneskerettigheder, og man gør guantánamofangernes liv og vilkår til undtagelsen fra reglerne.

Vi noterer os med glæde, at udenrigsministeren har gjort en fantastisk god og aktiv indsats for at få afklaret den danske fanges sag, hvilket naturligvis er godt. Men der er et skrigende behov for at slå fast, at alle fanger selvfølgelig er beskyttet af Genèvekonventionerne og andre konventioner, der sikrer mennesker en human behandling.

For Socialdemokratiet er det vigtigt, at Folketinget og regeringen i dag ikke efterlader nogen tvivl om Danmarks position, når det gælder arbejdet for at styrke international retsorden, og at stater efterlever den humanitære folkeret. Det er vores holdning, at den humanitære folkeret ikke er nogen hindring i bekæmpelsen af terrorismen, og at der ikke findes et juridisk tomrum eller grundlag for tidsubestemte tilbageholdelser på Guantánamobasen på Cuba. Det er ikke os, der står alene med den holdning, der er mange andre, der deler den holdning i denne sag.

Så formålet med vores forslag til vedtagelse, som jeg virkelig håber at regeringen vil stemme for, er jo at fastslå vigtigheden af at overholde den tredje Genèvekonvention om krigsfanger og internationale humanitære normer for de internerede på Guantánamobasen og fastholde over for USA's regering, at tidsubegrænset tilbageholdelse er i strid med reglerne – ikke bare uacceptabelt, men i strid med reglerne – og selvfølgelig derfor uacceptabelt i ethvert retssamfund. Derfor bør man have adgang til en dommer og juridisk repræsentation, og derfor bør man dømmes, hvis der er grundlag for at rejse en sag, og frigives, hvis der ikke er det.

Kl. 15.00

Jeg mener egentlig, at det i den her debat er sørgeligt at være tvunget til at stå i Folketinget her i det 21. århundrede og holde fast i så grundlæggende og indlysende retsprincipper, som har været fundamentet for vort samfund i århundreder. Med forespørgslen ønsker vi at sikre, at den danske regering mener, at der er behov for øjeblikkelig at bringe den uafklarede retlige situation til ophør.

Endnu en gang en lykønskning til regeringen for den diplomatiske indsats, men der er også et stærkt ønske om at fortsætte ikke bare i den her sag, men i det hele taget i forhold til principperne, holde fast ved dem og sikre, at de andre fanger på Guantánamobasen også bliver behandlet i overensstemmelse med internationale konventioner. Det er vigtigt, og jeg håber, at man stemmer for den vedtagelse, som vi har fremsat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 60 af Troels Lund Poulsen (V), Peter Skaarup (DF) og Gitte Seeberg (KF) (*se side 5850*) vedtoges med 57 stemmer (V, DF og KF); 46 (S, SF, RV, EL og KD) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 61 af Jeppe Kofod (S), Holger K. Nielsen (SF), Niels Helveg Petersen (RV), Line Barfod (EL) og Jann Sjursen (KD) (*se side 5851*).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 160: Forslag til lov om ændring af lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, lov om radiofrekvenser og lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v.

Af videnskabsministeren (Helge Sander).
(Fremsat 5/2 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

De, der ønsker at tale, må gå udenfor, og de, der ønsker at være med i forhandlingerne her, skal høre efter.

Hr. Christian Lund Jepsen har ordet.

Forhandling

Christian Lund Jepsen (V):

Venstre kan, måske ikke overraskende, støtte det af videnskabsministeren fremsatte forslag.

Vi kan støtte de ændringer, som har til hensigt at styrke konkurrencen, ikke mindst på ADSL-markedet. Konkurrencen på telemarkedet er vigtig, og forslaget er da også en konsekvens af den telepolitiske konkurrenceredegørelse fra maj 2003.